

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

SMERNICE

Uporaba GPS sledilnih naprav in
varstvo osebnih podatkov

SMERNICE O UPORABI GPS SLEDILNIH NAPRAV IN VARSTVU OSEBNIH PODATKOV

Namen dokumenta:	Namen smernic je podati usmeritve glede sorazmernosti in zakonitosti sledilnih naprav z uporabo globalnega sistema pozicioniranja (angleško Global Positioning System, kratica: GPS) s stališča varstva osebnih podatkov na podlagi konkretnih primerov iz prakse IP.
Ciljne javnosti:	Pravne osebe javnega in zasebnega sektorja, ki razmišljajo o uvedbi GPS sledilnih naprav.
Status:	javno
Verzija:	2.0
Datum verzije:	20. 12. 2019
Avtorji:	Informacijski pooblaščenec
Ključne besede:	Smernice, GPS, sledenje, nujnost, sorazmernost, zakonitost, zakoniti interesi, roki hrambe, Splošna uredba o varstvu podatkov, GDPR.

O smernicah Informacijskega pooblaščenca:

Namen smernic je podati skupne praktične napotke za upravljavce zbirk osebnih podatkov na jasn, razumljiv in uporaben način ter s tem odgovoriti na najpogostejše zastavljena vprašanja s področja varstva osebnih podatkov, s katerimi se srečujejo posamezni upravljavci zbirk osebnih podatkov. S pomočjo smernic naj bi upravljavci dobili priporočila, kako naj v praksi zadostijo zahtevam zakonodaje o varstvu osebnih podatkov.

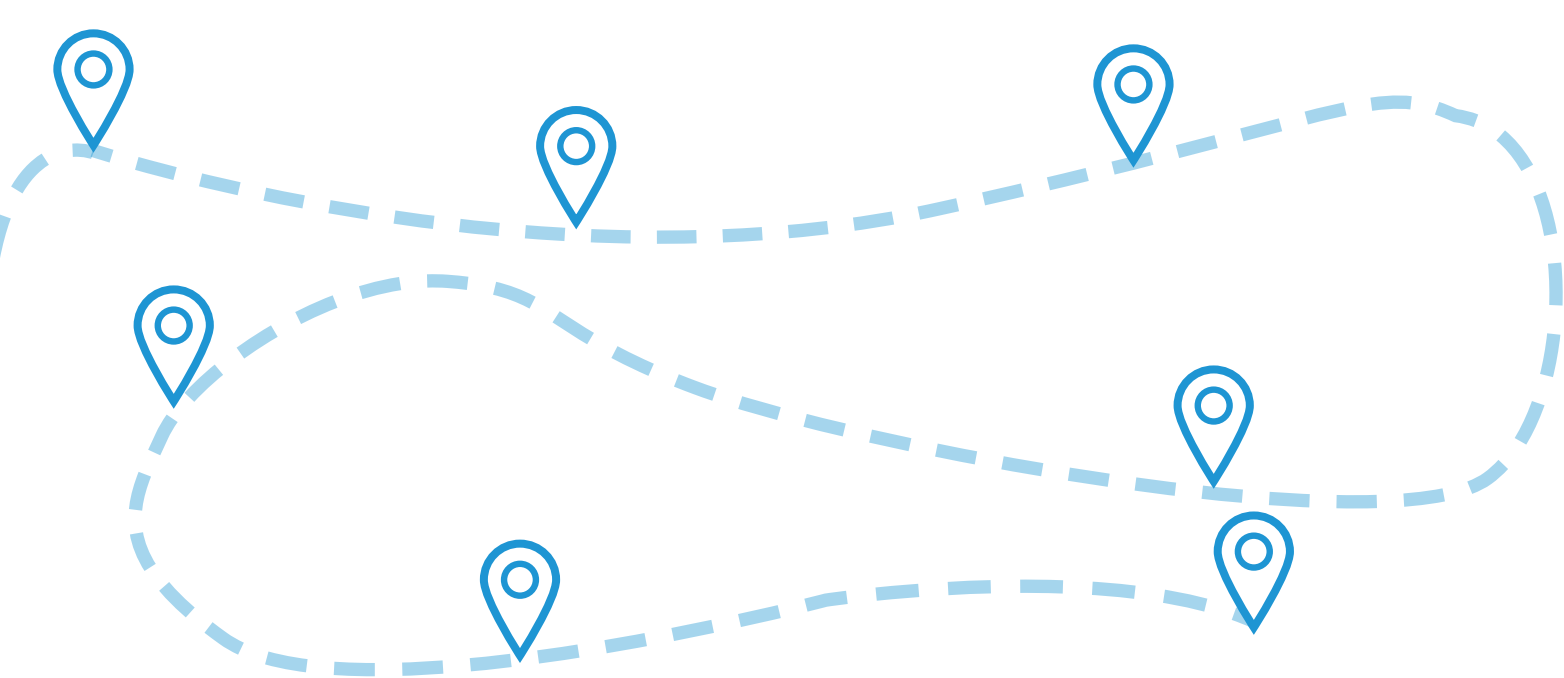
Pravno podlago za izdajo smernic Informacijskemu pooblaščenцу daje 3(b) odstavek 58. člena Splošne Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov; GDPR), ki določa, da ima vsak nadzorni organ pooblastila v zvezi z dovoljenji in svetovalnimi pristojnostmi, med drugim, da na lastno pobudo ali na zahtevo izdaja mnenja za nacionalni parlament, vlado države članice ali, v skladu s pravom države članice, druge institucije in telesa, pa tudi za javnost, o vseh vprašanjih v zvezi z varstvom osebnih podatkov. Podobno določa tudi 27. člen Direktive (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (za njen prenos v slovenski pravni red naj bi poskrbel nov zakon, ki do izdaje teh smernic še ni bil sprejet).

Vse smernice, ki jih je izdal Informacijski pooblaščenec, so objavljene na spletni strani:

<https://www.ip-rs.si/publikacije/prirocniki-in-smernice/>.

Informacijski pooblaščenec priporoča, da si ogledate tudi:

- mnenja na: <http://www.ip-rs.si/varstvo-osebni-podatkov/iskalnik-po-odlocbah-in-mnenjih/>
in
- brošure na: <http://www.ip-rs.si/publikacije/prirocniki/>.

Kazalo

HITRI VODIČ	4
RAZMIŠLJAMO O UPORABI GPS NAPRAV – KAKO RAVNATI PRAVILNO?	4
1 UVOD	5
2 SPLOŠNE USMERITVE GLEDE VARSTVA OSEBNIH PODATKOV PRI UPORABI GPS NAPRAV	6
2.1 Izjema popolnoma osebne ali domače dejavnosti	6
2.2 Uporaba GPS naprav, pri kateri se uporabljajo določbe Splošne uredbe	6
2.3 Upoštevanje temeljnih načel varstva osebnih podatkov	7
3 KONKRETNA PRIPOROČILA PO PODROČJIH UPORABE	11
3.1 Sledenje zaposlenim	11
3.2 Sledenje pogodbenikom	14
3.3 Sledenje oskrbovanim osebam (starejši, pacienti)	16
3.4 Sledenje kupcem	17
3.5 Sledenje poštnim pošiljkam	17
3.6 Nudnje lokacijskih storitev (športne ure, pametne mobilne naprave z GPS senzorji, pametne zapestnice ipd.)	18
3.7 Trženje in prodaja GPS naprav	19
ZAKLJUČEK	20

RAZMIŠLJAMO O UPORABI GPS NAPRAV – KAKO RAVNATI PRAVILNO?

1. **Natančno opredelimo cilje oziroma težave, s katerimi se soočamo in zaradi česar razmišljamo o uvedbi GPS naprav.**
2. **Preverimo, kako in v kakšni meri bi uporaba GPS naprav rešila naše težave. Popišimo naslednje informacije:**
 - katere namene zasledujemo oziroma želimo doseči z uporabo naprave,
 - kako (konkretno) naj bi bili s pomočjo uporabe doseženi zasledovani cilji (nameni),
 - predvideni načini delovanja naprave,
 - kdo bo obdeloval podatke,
 - obseg in vrste zbranih podatkov,
 - osebe, katerih podatki bodo obdelovani (ali gre za voznike, prenašalce paketov, oskrbovance v domovih za ostarele, taksiste, otroke, kupce izdelkov ipd.),
 - kje bodo naprave nameščene (npr. v vozilih - kakšnih),
 - druge pomembne okoliščine, ki lahko vplivajo na oceno sorazmernosti (npr. varovanje posebno vrednega premoženja).
3. **Preverimo, ali je uporaba GPS naprav nujna ali bi lahko z drugimi, milejšimi ukrepi, rešili težave.**
4. **Opredelimo, kako bomo o delovanju sistema obvestili posameznike (način delovanja naprave, nameni uporabe naprave, omejitve dostopov in uporabe podatkov, roki hrambe ipd.).**
5. **Opredelimo varovalke, ki so možne glede na zasledovane cilje, npr.:**
 - kratki roke hrambe,
 - uporaba čim manjšega nabora podatkov,
 - ločevanje podatkov o lokacijah in podatkov o osebah.
6. **Preverimo, na kateri pravni podlagi bomo zbirali in dalje obdelovali osebne podatke. Teoretično so možne vse pravne podlage, vendar pa je treba upoštevati, da bi nekatere podlage v praksi težko prišle v poštev:**
 - 6(1)(a) posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, je privolil v obdelavo njegovih osebnih podatkov v enega ali več določenih namenov;
 - 6(1)(b) obdelava je potrebna za izvajanje pogodbe, katere pogodbeni stranka je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali za izvajanje ukrepov na zahtevo takega posameznika pred sklenitvijo pogodbe;
 - 6(1)(c) obdelava je potrebna za izpolnitev zakonske obveznosti, ki velja za upravljavca;
 - 6(1)(d) obdelava je potrebna za zaščito življenjskih interesov posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali druge fizične osebe;
 - 6(1)(e) obdelava je potrebna za opravljanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu;
 - 6(1)(f) obdelava je potrebna zaradi zakonitih interesov, za katere si prizadeva upravljavec ali tretja oseba, razen kadar nad takimi interesi prevladajo interesi ali temeljne pravice in svoboščine posameznika.
7. **Opredelimo postopke in ukrepe za varnost podatkov.**
8. **Uredimo pogodbeno obdelavo osebnih podatkov, če bomo uporabljali storitve drugih, pri čemer upoštevamo zahteve po členu 28 Splošne uredbe.**
9. **Če smo še vedno v dvomih:**
 - preverimo smernice in mnenja IP,
 - zaprosimo IP za mnenje (predstavimo mu informacije iz prejšnjih točk).

KDAJ UPORABA GPS NAPRAV NE BO SORAZMERNOST?

- ➔ če sploh ni na voljo dovolj informacij, da bi lahko ocenili sorazmernost (npr. da niso natančno določeni zasledovani cilji, način uporabe naprave, učinkovitost naprave ipd.);
- ➔ če z zbranimi podatki sploh ne bomo dosegli ciljev;
- ➔ če ne bo nujna, ker obstajajo milejši ukrepi za doseg istih ciljev;
- ➔ če sicer nujna in primerna uporaba naprave pomeni prevelik poseg v pravice posameznika.

1 UVOD

Lokacijski podatki prav gotovo predstavljajo eno od področij, kjer lahko uvajanje sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij za obdelavo le-teh prinese številne koristi. Obenem lahko ugotovimo, da obdelava lokacijskih podatkov še ni zaživela v polni meri. Z njimi je mogoče locirati, slediti in nadzorovati objekte, živali in ljudi, možnih uporab lokacijskih podatkov pa je zelo veliko.

Pooblaščenec s področja obdelave lokacijskih podatkov prejema čedalje več vprašanj, zato se je odločil za pripravo smernic, ki se ukvarjajo z varstvom osebnih podatkov pri eni od najpogostejše uporabljenih tehnologij – GPS. GPS sodi med najbolj uveljavljene tehnologije za pozicioniranje, sledenje in nadzor oseb, predmetov in vozil. Gre za satelitski navigacijski sistem, ki se uporablja za določanje natančnega položaja in časa kjerkoli na Zemlji. Na pooblaščenca so se v preteklosti že obrnila številna podjetja in inštitucije, ki jih je zanimala uporaba GPS za naslednje namene:

- sledenje tovornjakov, delovnih strojev, taksijev in drugih službenih vozil,
- sledenje opravljanja dela občinskih redarjev, poštarjev in raznašalcev časopisov,
- lociranje dementnih upokoencev v domovih za starejše,
- program spremljanja in varovanja otrok, starejših in bolnih oseb, planincev in pohodnikov.

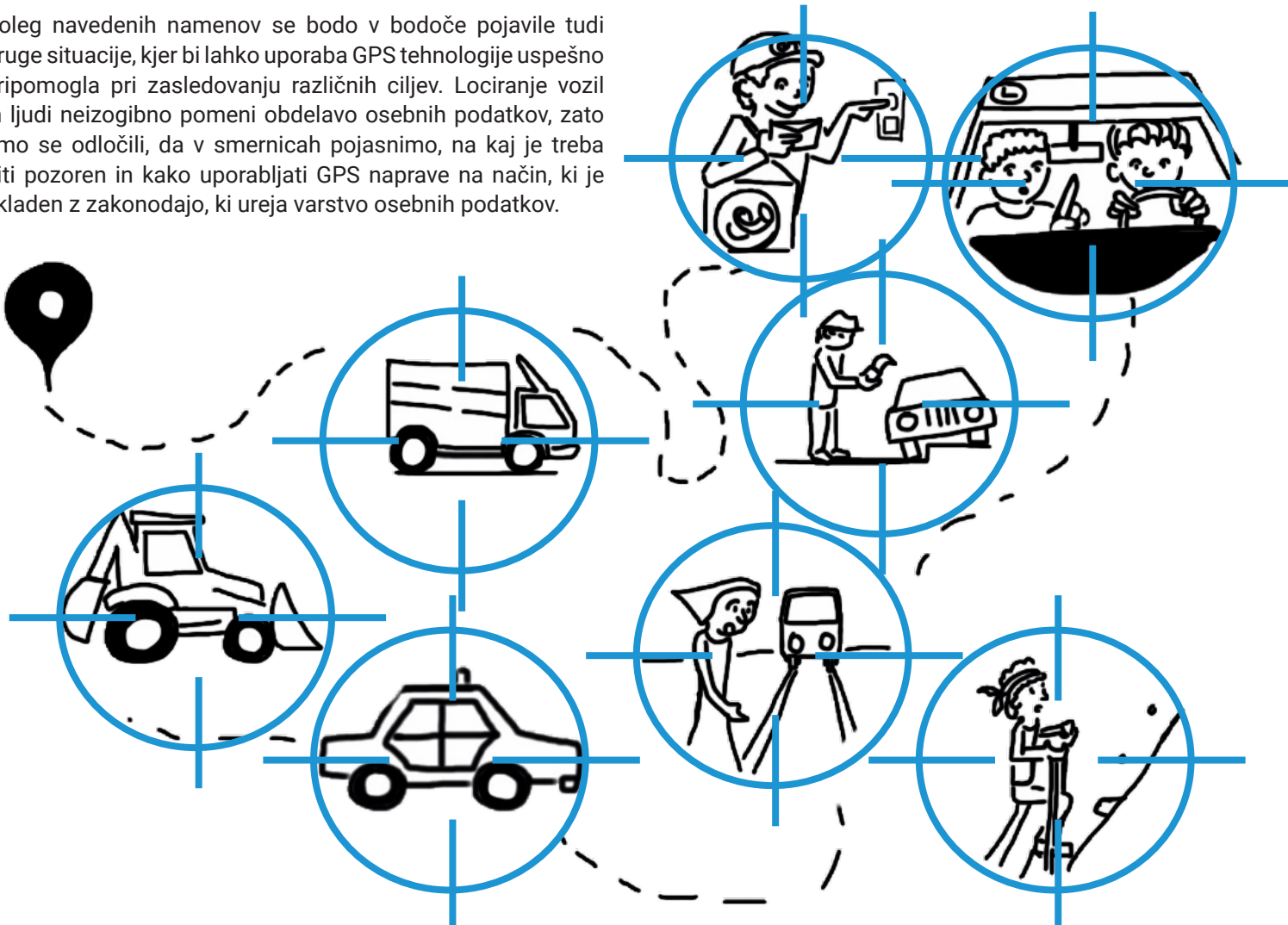
Poleg navedenih namenov se bodo v bodoče pojavile tudi druge situacije, kjer bi lahko uporaba GPS tehnologije uspešno pripomogla pri zasledovanju različnih ciljev. Lociranje vozil in ljudi neizogibno pomeni obdelavo osebnih podatkov, zato smo se odločili, da v smernicah pojasnimo, na kaj je treba biti pozoren in kako uporabljati GPS naprave na način, ki je skladen z zakonodajo, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

O GPS TEHNOLOGIJI

GPS je satelitski navigacijski sistem, ki se uporablja za določanje točne lege in časa kjerkoli na Zemlji ali v zemeljski tirnici.

Sistem sestavlja najmanj 24 satelitov, ki delujejo na sončno energijo in krožijo okrog zemlje v skoraj pravilnih krožnicah na višini približno 20000 kilometrov. Vsi sateliti neprestano oddajajo čas in podatke o tirnici gibanja, njihove krožnice pa so umeščene tako, da je s katere koli točke na zemlji mogoče »videti« najmanj 4 od 24 delujočih satelitov. Za pridobitev podatkov o zemljepisni dolžini in širini, nadmorski višini ter točnem času namreč potrebujemo signal z vsaj toliko satelitov. Iz razlike med časom sprejema signala in časom njegove oddaje lahko določimo razdaljo med sprejemnikom in satelitom. Nato iz njihovih signalov in notranje baze podatkov ugotovimo mesta satelitov. Točnost določitve lege, ki pri civilnih (nevojaških) merilnikih znaša med 3 do 8 metrov, se lahko še poveča z diferenčno metodo, ki temelji na uporabi signalov z dodatnih geostacionarnih satelitov.

Sistem je danes v široki uporabi in predstavlja izjemno koristno orodje za potrebe industrije, trgovine, transporta, znanosti, sledenja in seveda tudi nadzora. GPS sprejemnike je mogoče namestiti v vozila, pakete, zaradi njihove majhnosti pa jih je moč najti tudi v številnih mobilnih napravah. Vir: Wikipedia.

2 SPLOŠNE USMERITVE GLEDE VARSTVA OSEBNIH PODATKOV PRI UPORABI GPS NAPRAV

Zakonodaja z vidika obdelave osebnih podatkov uporabe GPS sledilnih naprav posebej ne ureja (kot npr. ureja videonadzor). Navedeno pomeni, da je treba v prvi vrsti slediti temeljnim načelom varstva osebnih podatkov - presoditi, ali oziroma pod kakšnimi pogoji bi bila uporaba teh naprav sorazmerna ter zakonita in upoštevati ostala načela varstva osebnih podatkov (poštenost, transparentnost, zavarovanje, namenskost, pravice posameznika itd.).

NE PONAVLJAJTE NAPAK!

Glede na izkušnje iz prakse se težave ob uvajanju GPS sistemov pojavljajo predvsem zato, ker upravljavci:

- slabo oziroma preširoko definirajo namene uvedbe GPS sistemov,
- ne ugotavljajo dovolj, ali je uvedba GPS sistemov resnično **primeren** ukrep za doseg zasledovanih ciljev tj. ali je cilje s tem ukrepom **sploh mogoče doseči**,
- ne opravijo testov sorazmernosti in ne presojuje drugih možnih ukrepov za doseg ciljev,
- zasledujejo stalno lociranje, čeprav bi zadoščalo samo točkovno oz. agregatni podatki,
- želijo hrambo lokacijskih podatkov, čeprav bi zadoščalo spremljanje podatkov (samo) v realnem času in
- občasno še vedno **ne sprejemajo dejstva, da gre za osebne podatke** in da se **morajo uporabljati določbe Splošne uredbe** (tudi če se podatki o osebah in poteh nahajajo v različnih bazah ali so ločeni med različnimi subjekti).

Pravila splošne uredbe kot ZVOP-1 ne veljajo za vse primere obdelave osebnih podatkov in s tem tudi ne za vse uporabe GPS naprav, zato je naprej treba preveriti, ali je podana t.i. izjema osebne rabe (angl. household exemption).

2.1 Izjema popolnoma osebne ali domače dejavnosti

V primerih, ko posamezniki osebne podatke obdelujejo **za popolnoma osebno ali domačo dejavnost**, se Splošna uredba ne uporablja. Tipičen primer je namestitev GPS naprave v osebno vozilo za namen, da lastnik oziroma oseba iz družinskega kroga ve, kje se vozilo nahaja, da se ugotovi lokacija vozila v primeru kraje in podobno. Za popolnoma osebno ali domačo dejavnost se šteje tudi uporaba mobilnikov *s strani uporabnika*, ki omogočajo ugotavljanje lokacije GPS, v okviru osebne oziroma družinske uporabe. Ponudniki operacijskih sistemov (npr. Android, iOS) in ponudniki aplikacij, ki tako ali drugače obdelujejo lokacijske podatke, pa se lahko štejejo za zavezanec bodisi po slovenski bodisi po tuji zakonodaji o varstvu osebnih podatkov. Za popolnoma osebno ali domačo dejavnost bo šlo tudi, če npr. GPS napravo uporabimo za spremljanje dementne osebe, če napravo uporabljajo njeni domači.

Izjema popolnoma osebne ali domače dejavnosti pa ne more biti podana, če GPS naprave uvede npr. dom za starejše, v katerem je oskrbovana dementna oseba, ali če želi delodajalec slediti zaposlenim s pomočjo GPS naprav v vozilih ali mobilnikih, ki jih uporabljajo zaposleni. V teh primerih govorimo o upravljavcu osebnih podatkov, ki mora spoštovati določbe Splošne uredbe.

Posredovanje osebnih podatkov tretjim osebam, npr. z njihovo objavo na spletu, ali omogočanje dostopa tretjim osebam (to so vse osebe razen posameznika na katerega se osebni podatki nanašajo in oseb, v katerih seznanitev z določenimi njegovimi osebnimi podatki, je ta privolil) kako drugače, lahko hitro prekorači namen popolnoma osebne ali domače dejavnosti. V tem primeru se uporabi Splošna uredba, podana pa je tudi stvarna pristojnost IP, ki lahko v inšpekcijskem postopku zoper osebo, ki je lokacijske podatke uporabila izven osebnega oziroma družinskega življenja, ugotavlja, ali je uporabila osebne podatke zakonito.

Obstoj izjeme popolnoma osebne ali domače dejavnosti je treba ugotavljati od primera do primera. Pri tem je treba upoštevati, da gre za zakonsko izjemo, ki jo je, glede na dikcijo Splošne uredbe, treba razlagati ozko.

2.2 Uporaba GPS naprav, pri kateri se uporabljajo določbe Splošne uredbe

Lokacijski podatki posameznika glede na široko definicijo osebnega podatka iz prvega odstavka člena 4 Splošne uredbe predstavljajo njegove osebne podatke. Če ni podana izjema popolnoma osebne ali domače dejavnosti, potem morajo osebe, ki obdelujejo osebne podatke (upravljavci osebnih podatkov ali njihovi obdelovalci), upoštevati določbe Splošne uredbe. Upravljavec osebnih podatkov bo tako delodajalec, ki uporablja GPS naprave v povezavi s svojimi zaposlenimi, podjetje ali inštitucija, ki GPS naprave uporablja nad osebami, ki sodijo v okvir njenega opravljanja dejavnosti (npr. domovi za starejše, vrtci) ali pa npr. ponudniki operacijskih sistemov, aplikacij in storitev, ki obdelujejo lokacijske podatke pri uporabi GPS naprav, ki so vgrajene v naprave uporabnikov njihovih storitev (npr. v mobilnikih, pametnih zapestnicah itd.). Upravljavci osebnih podatkov morajo upoštevati določbe Splošne uredbe, posebno pozornost pa že pred uvedbo tovrstnih naprav velja nameniti načelu sorazmernosti.

2.3 Upoštevanje temeljnih načel varstva osebnih podatkov

⊕ KAKO ZAČETI?

Glavna usmeritev, ki jo IP priporoča vsem tistim, ki razmišljajo o uvedbi GPS sledilnih naprav je, da izvedejo **oceno učinkov na varstvo osebnih podatkov** po temeljnih načelih varstva osebnih podatkov. Kot to konkretnije prikazujemo v nadaljevanju gre za **vnapijšnjo presojo, ali oziroma pod kakšnimi pogoji bi bila uporaba GPS naprav sorazmerna, zakonita, transparentna, varna** itd. Zelo pomembno je izhajati iz težav, ki naj bi jih reševali z uvedbo GPS tehnologije, pri čemer moramo realno oceniti, ali bomo s temi podatki dejansko dosegli zasledovane cilje. Zavedati se moramo, da gre za podatke o lokacijah ter datumu in času in da iz teh še ne moremo sklepati, ali je delo na tej lokaciji (npr. dostava pošiljke, obisk potencialnega zavarovanca, izvedeno čiščenje) dejansko bilo opravljeno ali ne. Če je glavni povod za uvedbo GPS tehnologije ugotavljanje oziroma dokazovanje, ali je bilo delo dejansko opravljeno ali ne, potem GPS naprave same po sebi tu ne morejo ponuditi rešitve. Prav tako sama ekonomičnost uporabe GPS naprav ne sme biti edini kriterij, ki narekuje njihovo uporabo.

Kaj je ocena učinka in kako se izvede podrobneje pojasnujemo v posebnih **smernicah**, ki so dostopne na:

<https://www.ip-rs.si/publikacije/prirocniki-in-smernice/ocene-ucinkov-na-varstvo-podatkov/>.

Kot smo že omenili se je na temeljna načela varstva osebnih podatkov treba nasloniti v vseh primerih, kjer raba posamezne tehnologije ni natančneje opredeljena in urejena v zakonodaji. Kaj konkretno pomenijo temeljna načela v primeru uporabe GPS naprav?

⊕ SORAZMERNOST IN ROKI HRAMBE

Ob odsotnosti konkretne ureditve uporabe tehnologij za sledenje, kot je GPS, je v prvi vrsti treba oceniti, ali je določena obdelava osebnih podatkov skladna z načelom sorazmernosti, ter nato ugotoviti, pod katerimi pogoji je tudi zakonita. V določenih situacijah bo namreč uporaba GPS povsem utemeljena, upravičena in sorazmerna, v drugih pa bo tehtanje sorazmernosti pokazalo, da je mogoče iste cilje doseči na milejše načine. Za ustrezno **presojo sorazmernosti morajo biti na voljo** predvsem naslednje informacije:

- o predvidenem **načinu delovanja** naprave,
- **kdo** bo obdeloval podatke,
- kateri so zasledovani **nameni** uporabe naprave,
- o **obsegu in vrstah** zbranih podatkov,
- o **posameznikih**, katerih podatki bodo obdelovani (ali gre za voznike, prenašalce paketov, oskrbovance v domovih za ostarele, taksiste, otroke, kupce izdelkov ipd.),
- o tem, **kje** bodo naprave **nameščene** (npr. v vozilih - kakšnih),
- o temu, **kako** (konkretno) naj bi bili s pomočjo uporabe doseženi zasledovani **cilji**,
- o temu, ali obstajajo **milejši ukrepi**, ki bi omogočili doseganje ciljev,

- druge pomembne okoliščine, ki imajo lahko vpliv na oceno sorazmernosti (npr. varovanje posebno vrednega premoženja, predvidene varovalke za zmanjšanje posega v zasebnost posameznika).

Pri uporabi GPS naprav se je treba zavedati, da so namenjene sledenju, določanju lokacij in opravljenih poti ter s temi povezanimi časovnimi podatki, ne moremo pa z njimi dokazovati, ali je bilo neko delo opravljeno ali ne (ter v kakšni količini in kakovosti). Če je naš problem dokazovanje, ali je bilo delo opravljeno, potem z lokacijskimi in časovnimi podatki tega cilja ne bomo dosegli. Z evidenco delovnega časa ne moremo meriti količine in kakovosti opravljenega dela, temveč zgolj lokacijsko in časovno prisotnost na delu. Vprašajmo se torej - so naše težave lokacijsko-časovne narave ali druge narave? Bomo z uporabo GPS naprav res dosegli zasledovane cilje?

Če iz predstavljenih informacij ni mogoče natančno ugotoviti, ali je zbiranje podatkov nujno in ali je primerno za doseg zasledovanega cilja, potem testa sorazmernosti ni mogoče ustrezno izvesti. Test sorazmernosti določenega posega namreč obsega presojo treh vidikov tega posega: 1) ali je poseg sploh nujen (potreben); 2) ali je ocenjevanje posega primeren za doseg zasledovanega cilja; 3) ali je teža posledic ocenjevanega posega v prizadeto človekovo pravico proporcionalna vrednosti zasledovanega cilja oziroma koristim, ki bodo zaradi posega nastale (načelo sorazmernosti v ožjem pomenu oziroma načelo proporcionalnosti). Šele če poseg prestopi vse tri vidike testa, je ustavno dopusten.

Kdaj uporaba GPS naprav NE bo sorazmerna?

- Če sploh ni na voljo dovolj informacij, da bi lahko ocenili sorazmernost ukrepa (npr. da niso natančno določeni zasledovani cilji, način uporabe naprave, učinkovitost naprave ipd.);
- če z izvajanjem ukrepa oz. z zbranimi podatki zasledovanega cilja sploh ni mogoče doseči;
- če ne bo nujna, ker obstajajo milejši ukrepi za doseg istih ciljev;
- če sicer nujna in primerna uporaba naprave pomeni prevelik poseg v informacijsko zasebnost posameznika.

Rok hrambe zbranih osebnih podatkov je v tesni povezavi z načelom sorazmernosti in določa, da se osebni podatki lahko shranjujejo le toliko časa, dokler je to potrebno za doseg namena, zaradi katerega so se zbirali ali nadalje obdelovali. Po izpolnitvi namena obdelave se osebni podatki zbršejo, uničijo, blokirajo ali anonimizirajo, če niso na podlagi zakona, ki ureja arhivsko gradivo in arhive, opredeljeni kot arhivsko gradivo, oziroma če zakon za posamezne vrste osebnih podatkov ne določa drugače.

Ključni problem pri presoji sorazmernosti so glede na izkušnje iz prakse **težnje po stalnem nadzoru zaposlenih**, čeprav bi za doseg (legitimnih) ciljev zadoščalo:

- beleženje zgolj točke in časa odhoda iz in prihoda na lokacijo (in ne stalni nadzor nad gibanjem posameznika) ali
- zgolj obdelava podatkov v realnem času in ne hramba podatkov za nazaj.

Pojasnimo na nekaj primerih:

1. *Za izdelavo potnih nalogov je pomemben podatek o številu opravljenih kilometrov oz. razdalji, niso pa potrebni podatki o lokacijah celotne opravljene poti.*
2. *Za pregled nad dejanskimi, aktualnimi lokacijami vozil, kjer je to utemeljeno (npr. lokacije reševalnih vozil, servisnih vozil s predpisanimi kratkimi odzivnimi časi, taksi vozil ipd.), zadostuje obdelava podatkov v realnem času, ni pa za te namene potrebna hramba podatkov za nazaj.*
3. *Za namen varovanja vozil pred krajo praviloma¹ ni potrebno stalno spremljanje lokacije, temveč se spremljanje vključi, ko je vozilo dejansko lahko ogroženo tj. ko je vozilo parkirano (GPS slednje se vklopi samo takrat).*

⊕ ZAKONITOST

Pravne podlage določa člen 6 Splošne uredbe in sicer je obdelava osebnih podatkov zakonita, če je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

- a. posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, je **privolil** v obdelavo njegovih osebnih podatkov v enega ali več določenih namenov;
- b. obdelava je **potrebna za izvajanje pogodbe**, katere pogodbeni stranka je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali za izvajanje ukrepov na zahtevo takega posameznika pred sklenitvijo pogodbe;
- c. obdelava je potrebna za izpolnitev zakonske obveznosti, ki velja za upravljavca;
- d. obdelava je **potrebna za zaščito življenjskih interesov posameznika**, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali druge fizične osebe;

O UTEMELJENOSTI GPS NAPRAV ZA NAMEN RAZREŠEVANJA PRITOŽB STRANK

Številni upravljavci po izkušnjah IP uvedbo GPS naprav želijo oziroma upravičujejo z namenom dokazovanja, da so njihova vozila bila na določeni lokaciji v določenem času in da je bila določena storitev opravljena. Pogosto jih v to vodi razreševanje pritožb strank, da storitev ni bila opravljena, da ni bila opravljena pravočasno ali pa da ni bila opravljena dovolj kakovostno.

Ugotoviti je treba, da ima **podatek o lokaciji le omejeno povednost in dokazno vrednost** in sicer v primerih, ko oseba oz. vozilo glede na lokacijske podatke sploh ni bila na točki, kjer bi morala biti (npr. smetarski avto sploh ni peljal po določeni ulici, dostavljavec glede na lokacijske podatke ni bil na določeni točki ipd.), zatajijo pa takrat, ko lokacijski podatki potrjujejo prisotnost osebe oziroma vozila na določeni lokaciji in v določenem času, stranka pa trdi, da storitev ni bila opravljena. V takem primeru z GPS podatki strankine pritožbe ne moremo dokazati ali ovreči.

Zavedati pa se je treba, da obstajajo **za razreševanje strank drugi podatki in dokumenti, ki omogočajo dokazovanje izvedbe storitev oz. utemeljenosti pritožbe stranke** – pogosto obstajajo izdane dobavnice, računi, izjave, podpisi strank ipd., nenazadnje lahko stranke pošljejo dokaze o neizpolnjevanju storitev (fotografija nesplužene ceste, polnih smetnjakov ipd.). GPS podatki obenem popolnoma zatajijo, ko se pritožba nanaša na kakovost opravljenih storitev.

Samo za namen razreševanja pritožb strank stalno sledenje z GPS napravami ne bo sorazmerno. Točkovno slednje pa bo sorazmerno le izjemoma – **ko je relevanten le podatek o prisotnosti** v času in prostoru in ni milejših ukrepov. Ko bo relevantno, ali je bila storitev opravljena in kako kakovostno je bila opravljena uporaba GPS sledenja praviloma ne bo sorazmerna, saj bodo potrebni in bolj učinkoviti drugi ukrepi (npr. podpis stranke na lokaciji, aktivacija tipke na lokaciji, aktivacija dvižnega količka na lokaciji ipd.)

- e. obdelava je potrebna za opravljanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu;
- f. obdelava je **potrebna zaradi zakonitih interesov, za katere si prizadeva upravljavec ali tretja oseba**, razen kadar nad takimi interesi prevladajo interesi ali temeljne pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ki zahtevajo varstvo osebnih podatkov, zlasti kadar je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, otrok.

Katere pravne podlage lahko pridejo v poštev v določenih primerih podrobneje obravnavamo pri predstavitvi primerov uporabe GPS naprav v 3. poglavju.

¹ Izjeme so lahko utemeljene, npr. sproti slednje lokacijam vozil, ki prevažajo blago visoke vrednosti, npr. vozila za prevoz denarja.

Pravilnost in preglednost se logično nanašata na to, da mora obdelava osebnih podatkov potekati na pošten in do posameznika transparenten način. Ta mora vedeti, **kateri njegovi podatki** bodo obdelovani, **kdo** jih bo obdeloval in **za kakšne namene**, **komu** in pod kakšnimi pogoji bodo **posredovani**. Bistvena je torej ustrezna **informiranost posameznika**, kot jo zahteva **člen 13 Splošne uredbe**. Upravljavec mora posamezniku pred obdelavo seznanjen posredovati naslednje informacije:

- **identiteto in kontaktne podatke upravljavca** in njegovega predstavnika, kadar ta obstaja;
- kontaktne podatke pooblaščenih oseb za varstvo podatkov, kadar ta obstaja;
- **namene**, za katere se osebni podatki obdelujejo, kakor tudi pravno podlago za njihovo obdelavo;
- kadar obdelava temelji na točki (f) člena 6(1), **zakonite interese**, za uveljavljanje katerih si prizadeva upravljavec ali tretja oseba;
- uporabnike ali kategorije uporabnikov osebnih podatkov, če obstajajo;
- kadar je ustrezno, dejstvo, **da upravljavec namerava prenesti osebne podatke v tretjo državo ali mednarodno organizacijo**, ter obstoj ali neobstoj sklepa Komisije o ustreznosti ali v primeru prenosov iz člena 46 ali 47 ali drugega pododstavka člena 49(1) sklic na ustrezne ali primerne zaščitne ukrepe in sredstva za pridobitev njihove kopije ali kje so na voljo;
- obdobje hrambe osebnih podatkov ali, kadar to ni mogoče, merila, ki se uporabijo za določitev tega obdobja;
- obstoj **pravice**, da se od upravljavca zahtevajo **dostop** do osebnih podatkov in **popravek** ali **izbris** osebnih podatkov ali **omejitev** obdelave v zvezi s posameznikom, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali obstoj pravice do **ugovora** obdelavi in pravice do **prenosljivosti** podatkov;
- kadar obdelava temelji na točki (a) člena 6(1) ali točki (a) člena 9(2), **obstoj pravice, da se lahko privolitev kadar koli prekliče**, ne da bi to vplivalo na zakonitost obdelave podatkov, ki se je na podlagi privolitve izvajala do njenega preklica;
- pravico do vložitve pritožbe pri nadzornem organu;
- **ali je zagotovitev osebnih podatkov statutarne ali pogodbeni obveznosti ali pa obveznosti, ki je potrebna za sklenitev pogodbe**, ter ali mora posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, zagotoviti osebne podatke ter kakšne so morebitne posledice, če se taki podatki ne zagotovijo, in
- **obstoj avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov** iz člena 22(1) in (4), ter vsaj v takih primerih smiselne informacije o razlogih zanj, kot tudi pomen in predvidene posledice take obdelave za posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Informacije iz člena 13 je posameznikom, katerih lokacijski podatki se bodo obdelovali, mogoče **enostavno posredovati z uporabo ustreznega izpolnjenega obrazca**, ki ga je izdelal IP:

https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/doc/vzorci/VZOREC_OBVESTILA_POSAMEZNIKOM_GLEDE_OBDELAVE_OSEBNIH_PODATKOV.docx

Uporaba GPS naprav mora biti posameznikom, katerih podatki bodo zbrani, transparentno in nedvoumno predstavljena. Posamezniki morajo vedeti, kako bo delovala naprava, katere podatke bo zbirala in čemu bodo namenjeni, kdaj se bodo brisali in podobno. Ustrezna informiranost posameznika je tudi nujni predpogoj za veljavnost njegove privolitve, v primerih, v katerih ta predstavlja pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov. V praksi pogosto ugotavljamo, da netransparentno uvajanje GPS naprav v podjetjih in inštitucijah vodi v negotovanje in strah zaposlenih ter tudi podajanje prijav za uvedbo inšpekcijskega postopka.

⊕ NAMENSKOST

Načelo namenskosti izhaja že iz 38. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, s sprem. in dop.) in se nanaša na to, da je dopustno obdelovati osebne podatke samo za **vnaprej določene namene**, uporaba podatkov za druge namene, za katere niso bili zbrani, pa je nedopustna.

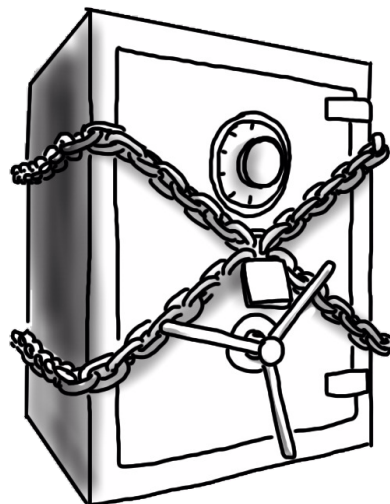
Nameni uporabe GPS naprav morajo biti **vnaprej opredeljeni** – kakšno težavo dejansko rešujemo? Brez vnaprej določenih namenov je nemogoče oceniti sorazmernost uporabe naprave s posegom v temeljne človekove pravice. Nameni morajo biti zakonsko dopustni, legitimni, konkretizirani in dejanski (ne pa špekulativni), prav tako mora biti jasno, kako in v kakšni meri bo uporaba GPS naprava omogočila doseganje zastavljenih namenov.

⊕ VARNOST (CELOVITOST, ZAUPNOST IN RAZPOLOŽLJIVOST)

(Informacijska) varnost je ožji pojem od varstva osebnih podatkov in se nanaša na organizacijske in tehnične ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje slučajno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov. Z ustreznimi varnostnimi ukrepi torej ščitimo podatke pred zlorabami, varstvo osebnih podatkov pa vključuje tudi druge dolžnosti in pravice. Z drugimi besedami – podatke imamo lahko izjemno dobro »zaščitene«, kljub temu pa lahko pride do njihove zlorabe, zlasti ob neupoštevanju ostalih načel (npr. obdelava podatkov brez prave podlage, uporabe za namene, ki so različni od namena zbiranja podatkov, predolga hramba podatkov ipd.).

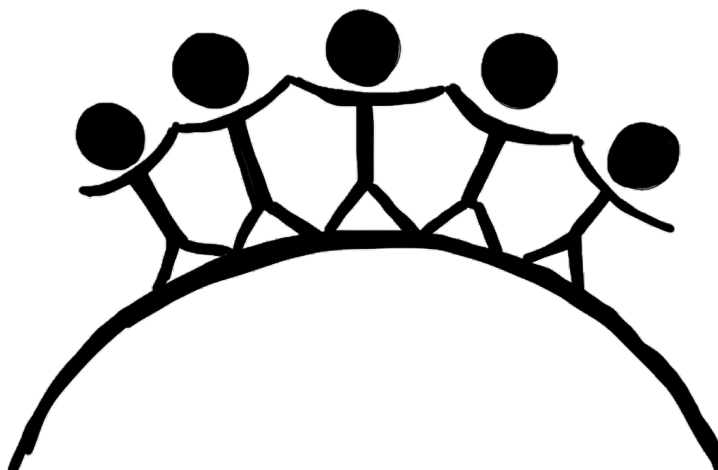
Za podatke, ki jih zberemo s pomočjo GPS naprav, moramo zagotoviti ustrezno raven informacijske varnosti, kar pomeni, da moramo zagotoviti celovitost, zaupnost in razpoložljivost podatkov. Podatke moramo zavarovati **s kombinacijo organizacijskih** (npr. predpisani postopki dostopa, pristopne pravice, režimi gesel) **in tehničnih postopkov in ukrepov** (npr. ukrepi fizične varnosti, alarmi, varnost naprav pred vdori ipd.), s katerimi preprečimo zlorabe, izgubo ali nepooblaščen uporabo podatkov.

⊕ PRAVICE POSAMEZNIKA

Eno od bistvenih načel varstva osebnih podatkov se nanaša na posameznika, katerega osebne podatke obdelujeta javni in zasebni sektor. Posameznik ima namreč pravico do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki, ter pod določenimi pogoji tudi pravico do popravka, omejitve, izbrisa, ugovora in prenosljivosti osebnih podatkov.

Tudi pri podatkih, ki jih o posamezniku zberemo s pomočjo GPS naprav, ima posameznik zgoraj navedene pravice, kar pomeni, da lahko zahteva seznanitev s podatki, ki jih je o njem zbrala GPS naprava ter izpolnitev drugih pravic po Splošni uredbi.

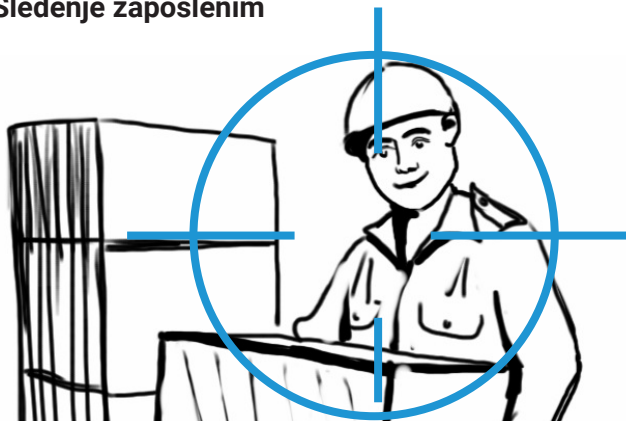
3 KONKRETNA PRIPOROČILA PO PODROČJIH UPORABE

Pri podaji mnenj o dopustnosti uporabe GPS sledilnih naprav z vidika varstva osebnih podatkov sta najpomembnejša naslednja elementa, ki jih upošteva IP:

- ocena sorazmernosti in
- zakonitost.

V nadaljevanju zato po posameznih področjih uporabe v tej strukturi podajamo usmeritve, na kaj je treba biti pozoren.

3.1 Sledenje zaposlenim

Uporaba sledilnih naprav s strani zaposlenih - bodisi da gre za naprave v vozilih, paketih ali celo na telesih zaposlenih - je sporna predvsem zaradi posega v pravice zaposlenih in možnosti neupravičenega in nesorazmernega sledenja zaposlenim s strani delodajalca, in sicer na podlagi osebnih podatkov o njihovih lokacijah. Takšno sledenje je zato lahko sorazmerno le takrat, »kadar istega namena, zaradi katerega se uvede sledenje, **ni mogoče doseči z milejšimi ukrepi**, ki ne posegajo v zasebnost, svobodo gibanja in dostojanstvo delavcev«.

Kot smo uvodoma izpostavili zakonodaja uporabe GPS sistemov ne ureja posebej, v kontekstu delovnih razmerij pa je treba upoštevati **Priporočilo o varstvu osebnih podatkov v zvezi z zaposlovanjem (CM/Rec/2015/5)**, ki ga je 1.4.2015 sprejel Svet ministrov.² Priporočilo glede uporabe opreme, ki razkriva lokacijo zaposlenih navaja, da se taka oprema lahko uporablja samo, **če je nujna za doseg legitimen ciljev** in ne sme biti uporabljena samo z namenom nadzora zaposlenih – ta je lahko le **posredna posledica legitimne uporabe** z nameni varovanja premoženja, zdravja ali učinkovitega opravljanja dejavnosti. Delodajalci bi pri uporabi tovrstne opreme morali varovalke iz načela 21 priporočila ter upoštevati načeli minimizacije in sorazmernosti. Delodajalci bi prav tako morali uporabljati ustrezne interne postopke glede obdelave podatkov pri tovrstni opremi in **vnaprej obvestiti** posameznike o obdelavi (priporočilo št. 16).

Situacij, v katerih z uporabo GPS naprav lahko pride do posega v pravice posameznikov, je precej. Govorimo lahko o nadzoru občinskih redarjev, poštarjev in raznašalcev časopisov,

² Dostopno na: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec%282015%295&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=C-M&BackColorInternet=BD8CF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864>.

taksistov, voznikov službenih vozil ipd. Posebej opozarjamo, da za zakonitost uporabe GPS ni zadostna (le) seznanitev zaposlenih. Seznanitev zaposlenih je zgolj dodatna dolžnost upravljavca, ki jo mora izpolniti, potem ko je predhodno že zagotovil, da je uporaba GPS sistema zakonita in sorazmerna.

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje uporabe službenih vozil

Ključne točke:

- Podjetje želi v vsa službena vozila, tudi v tista, ki se uporabljajo za zasebne namene kot boniteta, vgraditi GPS sistem za sledenje vozilu.
- **Nameni:**
 - varnost in zaščita opreme ter dokumentov delodajalca, ki se nahajajo v navedenih vozilih;
 - preprečevanje protipravnega odvzema vozila;
 - varnost zaposlenih;
 - določitev lokacije v primeru prometne nesreče.
- Pred uvedbo sistema je podjetje pripravilo ustrezen interni akt (pravilnik), ki določa razloge in postopke z navedenim sistemom.

Sorazmernost:

- Predvideno je sledenje službenim vozilom na splošno in ne samo določenim kategorijam vozil.
- Sledenje vsem službenim vozilom, na splošno, ni sorazmerno in zato tudi ni dopustno. Uporaba GPS sledilne naprave bi lahko bila sorazmerna:
 - če se sistem sledenja vklopi zgolj, ko je to potrebno: pri bolj tveganih vožnjah ali pri vnaprej določenih službenih poteh, povezanih s posebnimi okoliščinami, ki bi utemeljevale uporabo sistema (npr. prevoz nevarnih snovi, premoženja visoke vrednosti ipd.), ko zaposleni vozilo parkira in s tem preneha njegov neposreden nadzor nad vozilom;
 - pri vozilih, ki se uporabljajo tudi za zasebne namene, mora imeti zaposleni med zasebnimi vožnjami možnost izklopiti sistem z uporabo posebnega stikala v vozilu, tudi če gre sicer za vožnjo, pri kateri je v skladu z zgornjima alinejama uporaba GPS sorazmerna.

Da bi bila uporaba GPS sistema v konkretnem primeru zakonita, bi morali biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- Izpolnjeni (zgoraj navedeni) pogoji za sorazmernost;
- Pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov po 6.1(b) točki Splošne uredbe v povezavi z 48. členom ZDR-1 in/ali po 6.1(f) točki Splošne uredbe;
- Opredelitev delovanja, postopkov, zbranih podatkov, namenov, upravljavca in rokov hrambe (v internem aktu);
- Seznanitev zaposlenih z delovanjem GPS sistema in s tem povezane obdelave osebnih podatkov;

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje občinskim redarjem

Ključne točke:

- Občina bi želela občinske redarje opremiti s prenosnimi radijskimi postajami, ki imajo vklopljeno funkcijo sledenja uporabnika preko GPS signala.
- Nameni uporabe GPS naprav:
 - racionalnejša izraba delovnega časa,
 - varnost občinskih redarjev.
- Postaje bi morali redarji ves čas nositi s sabo (na telesu), tako da se z njimi sledi uporabniku in ne vozilu.
- Podatki bi se shranjevali na računalniku, tako da nastaja zbirka, iz katere je možno razbrati natančno pot in čas gibanja uporabnika postaje, v povezavi z delovnimi nalogi pa tudi njegovo identiteto.

Sorazmernost:

Neselektivno sledenje delavcev s pomočjo GPS naprav ne dosega standarda „potrebnosti zaradi uresničevanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja“, kar pomeni, da zakonska podlaga za takšno obdelavo osebnih podatkov ne obstaja. Privolitev zaposlenega, kot pravno podlago za izvajanje tega ukrepa bo delodajalec v praksi zelo težko izkazal, saj je v razmerju neenakih moči malo verjetno, da bo osebna privolitev zaposlenega, s katero bo delodajalcu dovolil obdelavo njegovih lokacijskih podatkov, prostovoljna in svobodna.

O sorazmernosti uporabe GPS sledilne naprave:

- za namene racionalnejše izrabe delovnega časa po presoji IP sorazmernost ni podana.
- za namene varovanja redarjev: če naj bi naprava za sledenje varovala delavca, je potrebno dopustiti, da je izključena, vse dokler je delavec, ki meni, da je ogrožen, ne vključí, in s tem sporoči, da potrebuje pomoč.

Da bi bila uporaba GPS sistema v konkretnem primeru zakonita, bi morali biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- Izpolnjeni (zgoraj navedeni) pogoji za sorazmernost.
- Pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov po 6.1(b) točki Splošne uredbe v povezavi z 48. členom ZDR-1 in/ali po 6.1(f) točki Splošne uredbe;
- Opredelitev delovanja, postopkov, zbranih podatkov, namenov, upravljavca in rokov hrambe (v internem aktu).
- Seznanitev zaposlenih z namestitvijo in delovanje GPS sistema in s tem povezane obdelave osebnih podatkov.

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje vozilom šole vožnje

Ključne točke:

- Direktor avtošole zahteva namestitve GPS naprav v vozila inštruktorjev voženj.
- GPS naprave bi zbirale podatke o pričetkih vožnje, hitrostih, relacijah, postankih ipd.
- Naprave naj bi bile nameščene prikrito, namen je nadzor nad inštruktorji voženj.

Sorazmernost:

Pred uporabo GPS sledilnih naprav je treba preučiti, kakšni so dejanski vzroki za potrebnost nadzora in ali ob dejanski utemeljenosti nadzora obstajajo milejši ukrepi.

Skrivno sledenje zaposlenim in tudi drugim, ki se vozijo skupaj z zaposlenimi, v nobenem primeru ni dopustno. V konkretnem primeru je prav tako razvidno, da na podlagi predloženih informacij ne bi bilo mogoče utemeljiti sorazmernosti ukrepa niti v primeru, ko bi delodajalec inštruktorja vožnje in kandidata vnaprej obvestil. Pooblaščenec zato priporoča, da se pred uvedbo GPS naprav sledi korakom, ki jih priporočamo na str. 5.

Da bi bila uporaba GPS sistema v konkretnem primeru zakonita, bi morali biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- Pogoji za oceno sorazmernosti niso izpolnjeni, zato ni mogoče obravnavati zakonitosti. Uporaba GPS naprave v takšnih okoliščinah ni dopustna.

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje raznašalcem časopisov

Ključne točke:

- Časopisna hiša se je odločila, da morajo imeti raznašalci sledilce, s katerimi se lahko nadzoruje njihova lokacija.
- Sledilne naprave bi morali raznašalci imeti ves čas v torbah.
- Časopisna hiša želi preverjati, ali raznašalci dejansko obiskujejo lokacije, kjer bi morali dostaviti časopise.

Sorazmernost:

Nujnost uporabe GPS sledilnih naprav mora biti utemeljena – časopisna hiša bi morala izkazati, da se npr. sooča s številnimi pritožbami naročnikov, ki ne dobijo časopisov, ali da so raznašalci dejansko ogroženi. Ni dovolj, da zgolj pavšalno navede, da takšen sistem potrebuje za nadzor delovnega procesa. Iz utemeljitve delodajalca bi moralo tudi izhajati, zakaj cilja ni mogoče doseči na drug način, z milejšimi sredstvi, ki ne bi posegali v zasebnost delavcev ali bi vanjo posegali v manjšem obsegu. IP meni, da bi časopisna hiša težko izkazala, da na druge, milejše načine ne more doseči istih ciljev, saj **je mogoče pritožbe naročnikov raziskati tudi brez vseobsegajočega in stalnega slednja vseh raznašalcev.**

Uporabnost GPS podatkov je treba realno oceniti – ali bomo s temi podatki res dosegli zasledovane cilje? Podatki iz GPS naprave namreč nič ne povedo o tem, ali je bil časopis resnično prinesen naročniku, ampak samo ali je bil raznašalec ob določeni uri tam. V primeru, ko naročnik trdi, da časopisa ni prejel, so GPS podatki bolj ali manj neuporabni za namen dokazovanja nasprotnega. Časopisna hiša bo s podatkom, da se je raznašalec kritičnega dne nahajal na lokaciji naročnika, ki časopisa ni prejel, slednjega zelo težko prepričala, da je bila storitev ustrezno opravljena.

Zakonitost:

- Pogoji za oceno sorazmernosti niso izpolnjeni, zato ni mogoče obravnavati zakonitosti. Uporaba GPS naprave v takšnih okoliščinah ni dopustna.

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje zaposlenim v čistilnem servisu

Ključne točke:

- Delo čistilcev je izključno terensko, opravljajo ga v več kot 100 objektih, ki jih ima čistilni servis v upravljanju.
- Ker se je v preteklosti dogajalo, da delavci niso izpolnjevali svojih delovnih obveznosti (dela sploh niso opravili ali so ga opravili slabo), je servis zaradi tega izgubil kar nekaj naročil. Vodstvu se je zdela edina možna rešitev uporaba sledilnih naprav, ki jih zaposleni vklopijo, ko pridejo v službo, in ugasnejo, ko gredo domov. S pomočjo naprave lahko vodstvo preveri, ali je čistilec bil v določenem objektu.
- Naprava omogoča tudi določene druge funkcionalnosti, kot so izdelava potnih nalogov in poročil, načrtovanje poti, obračun kilometrine.
- Zaposleni v čistilnem servisu so morali prevzeti sledilno napravo, ki naj bi služila za evidentiranje delovnega časa.
- Naprave so morali imeti ves čas vklopljene, nosili pa so jih v žepih. Ko imajo zaposleni med delovnim časom nujen zasebni popravek, lahko napravo izklopijo, s čimer morajo vnaprej seznaniti nadrejene.
- Kasneje so zaposleni dobili tudi kartico za evidentiranje prihoda in odhoda iz službe, še vedno pa so morali uporabljati tudi sledilno napravo.

Sorazmernost:

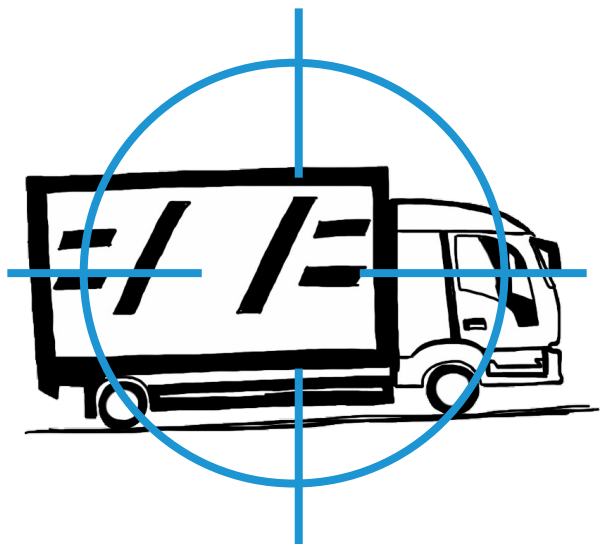
- Pogoj »potrebnosti obdelave osebnih podatkov zaradi uresničevanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja« ni izpolnjen, saj podatki o lokacijah ne izkazujejo in ne dokazujejo, da je bilo delo opravljeno oziroma ali je bilo opravljeno dovolj kakovostno. Ne delodajalec ne zaposleni s temi podatki ne morejo dokazovati, da je bilo delo opravljeno. Obdelava podatkov o lokacijah zato ni primerna za doseg cilja. Iz navedenega sledi, da z zbranimi podatki ni dosežen osnovni cilj, zato je takšno nadzorovanje zaposlenih v danih okoliščinah nesorazmerno, dodatne funkcionalnosti naprave pa niso sorazmerne s stalnim nadzorom nad lokacijo zaposlenih,

saj tudi za doseg drugih ciljev (npr. za obračun kilometrine) obstajajo milejša sredstva in načini, ki ne terjajo takšnega posega v pravice zaposlenih.

Zakonitost:

Pooblaščenec je zavezancu z odločbo odredil, da mora prenehati z zbiranjem osebnih podatkov čistilcev s pomočjo sledilnih naprav ter uničiti osebne podatke čistilcev, ki jih je s pomočjo sledilnih naprav pridobil do izdaje odločbe.

3.2 Sledenje pogodbenikom

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje kamionom pogodbenih partnerjev

Ključne točke:

- Špedicijsko podjetje s kamioni pogodbenih prevoznikov prevažata blago, katerega vrednost presega 1 mio EUR po kamionu.
- V primeru izginotja blaga je lahko podjetje soudeleženec tudi pri poplačilu morebiti nepobranih carinskih in davčnih dajatev, kar lahko pomeni še nadaljnjih 20-30% vrednosti blaga.
- Dogodilo se je že, da je kljub GPS napravi, prevoznik namerno posredoval napačno informacijo o položaju kamiona in o pričakovanem času prihoda na destinacijo, kar špedicijskemu podjetju povzroča dodatne stroške in izgubo ugleda in zaupanja.

Podjetje preučuje naslednje opcije:

- Prenosni GPS sprejemnik, ki preko GSM/GPRS/SMS pošilja informacijo o položaju in času zadnjega odčitka sledilne naprave.
- Špedicijsko podjetje prevoze naroča pri vodstvih prevoznikiških podjetjih in ne pozna njihovih voznikov, o njih ne vodi nobene evidence, niti do slednje ne more dostopati.
- Vozniku, ki bo tovor prevzel, špedicijsko podjetje ob predaji prevoznih dokumentov ponudi lastno mobilno sledilno napravo z navodili za vklop in uporabo in za priklop na napajanje (vtičnica vžigalnika). Vozniku ostane diskrecijska pravica, da sledilno napravo sprejme ali zavrne. Vozniku tudi ostane možnost, da sledilno napravo kadarkoli med potjo izklopi in ponovno vklopi.
- Osebe, ki bo opravljalo primopredajo sledilnih naprav, ne bo imelo dostopa do pozicij GPS naprav, osebe, ki bo lahko odčitavalo položaj naprav pa ne bo imelo osebnega stika z voznikom, ki blago prevzame, tako da ne more

prepoznati prvega voznika s posamično vročeno napravo in posledično lokacijo.

- Špedicijsko podjetje se zaveda, da rešitev ni popolna z varnostnega vidika, ima pa preventivno funkcijo, saj dviguje varnost prevozov bodisi skozi hitrost povratne informacije (še posebej v nočnem času), omogoča poznavanje zadnje znane lokacije in v primeru nedelovanja povratne informacije tudi možnost zgodnjega reagiranja (dodatnega preverjanja, tudi obvestila policije) ob neljubem dogodku.
- Obenem imajo predvideni sledilniki tudi možnost funkcije SOS, t.j. voznik s pritiskom na tipko sproži takojšnje oddajanje klica na pomoč na prednastavljene številke, skupaj z zadnjim odčitkom lokacije (npr. v primeru ugrabitve ali kraje tovora).
- Po opravljenem prevozu se sledilna naprava preda prejemniku blaga, ki poskrbi za njeno vrnitev na izhodiščno lokacijo prevoza, s čimer je ponovno na razpolago za uporabo ob naslednjem prevozu.

Sorazmernost:

Visoka vrednost blaga, ki se prevažata, in s tem visoka tveganja za podjetje, preučene druge možnosti in odsotnost drugih milejših ukrepov, vnaprejšnja obveščenost in možnost izbire s strani voznikov ter onemogočen dostop do identifikacijskih podatkov voznikov izkazujejo, da gre v konkretnem primeru za sorazmerno uporabo GPS sledilnih naprav.

Da bi bila uporaba GPS sistema v konkretnem primeru zakonita, bi morali biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- Možna pravna podlaga je točka 6.1(f) Splošne uredbe (pravna podlaga prevladujočih zakonitih interesov).
- Špedicijsko podjetje mora dokumentirati **razloge in okoliščine za uporabo te pravne podlage**:
 - opredelitev in utemeljitev legitimnosti in zakonitosti interesov upravljavca,
 - poštena in objektivna presoja vplivov na posameznika,
 - opis uporabljenih varovalk in ukrepov za zmanjšanje vplivov na posameznika (kot je npr. ukrep ločevanja dostopa do podatkov).
- Predvidene **varovalke** so ustrezne, dodatno se priporoča:
 - Pred uvedbo GPS tehnologije je treba posameznika, ki bo moral uporabljati GPS sledilno napravo, seznaniti z napravo in njenim delovanjem, namenom namestitve ter s primeri, v katerih bodo z napravo pridobljeni podatki uporabljeni. Posamezniku je treba podati tudi informacije glede uporabe pravne podlage zakonitega interesa, kot to zahteva točka 1(d) člena 13 Splošne uredbe. Obličnost akta z navedenimi informacijami ni predpisana, priporoča pa se vključitev določil v zvezi z GPS sledenjem v pogodbe, ki jih bo podjetje sklepalo s prevozniki in podpis posebne izjave s strani vsakega voznika, ki bo sledilno napravo uporabljal.

³ Podrobneje glej **mnenje Delovne skupine iz člena 29 o legitimnih interesih kot pravni podlagi za obdelavo osebnih podatkov** (mnenje št. 06/2014, dostopno na: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf).

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje cisternam za prevoz goriva

Ključne točke:

- Naftna družba za prevoz goriva najema pogodbene prevoznike.
- Gre za prevoze blaga, katerega naravo in občutljivost je zakonodajalec posebej uredil. Prevoz naftnih derivatov predstavlja prevoz nevarnega blaga, ki mora biti organiziran in opravljen skladno z Zakonom o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št. 33/2006-UPB1, s spremembami).
- Naftna družba je v internem pravilniku, ki ga mora sprejeti pogodbeni prevoznik, določila pravila za prevoz blaga. Navodila določajo dostavo goriva na bencinske servise, parkiranje polnega vozila, zaustavljanje polnega vozila, izpis tahografov in drugih določb ter sankcije v primeru ugotovljenih kršitev navodil.
- Navodila so za prevoznika obvezujoča. V njih je med drugim navedeno, kje je dovoljeno parkiranje polnega vozila - naštetja so parkirišča. Parkiranje polnega vozila izven dogovorjenega parkirišča pomeni kršitev navodil in se sankcionira. Naštete so lokacije, kjer se voznik med vožnjo polnega vozila lahko ustavi.
- Če se mora voznik zaradi tehničnih ali drugih opravičljivih razlogov ustaviti izven dogovorjenih lokacij, mora pooblaščen oseba prevoznika o tem takoj obvestiti odgovorno osebo naftne družbe. Voznik oziroma prevoznik mora z obrazložitvijo in z dokazili dokazati nujnost ustavitve polnega vozila izven dogovorjenih lokacij. Za kršitev navedenega so določene iste sankcije kot za parkiranje polnega vozila izven dogovorjenih parkirišč. Prevoznik je v vsakem trenutku dolžan na zahtevo naftne družbe predložiti izpis tahografa, iz katerega mora biti jasno razviden čas postankov.

Sorazmernost:

Gre za nevarno blago visoke vrednosti in s tem za visoka varnostna in poslovna tveganja za naročnika prevoza. Zagotovljena je vnaprejšnja obveščenost voznikov. Prevoznik mora v skladu z zakonom poskrbeti za zavarovanje nevarnega blaga v času prevoza, zato namestitev sledilnih naprav v vozila, ki prevažajo takšno blago, ne pomeni prekomernega posega v zasebnost voznikov, saj zakoniti interesi prevoznika prevladajo nad interesi voznika, na katerega se nanašajo osebni (lokacijski) podatki.

Da bi bila uporaba GPS sistema v konkretnem primeru zakonita, bi morali biti izpolnjeni naslednji pogoji:

IP meni, da bi v konkretnem primeru namestitev opreme za sledenje v vozila, ki prevažajo nevarno blago, in obdelava osebnih podatkov, ki nastanejo z uporabo te opreme, lahko bila dopustna na podlagi točka 6.1(f) Splošne uredbe. Prevoznik je sprejel vnaprej postavljene pogoje naftne družbe, ki so sorazmerni z varovanimi dobrinami, zato ji mora omogočiti tudi izvajanje nadzora in pri tem, če je to potrebno, omogočiti tudi obdelavo določenih osebnih podatkov voznikov (v skladu

z načelom sorazmernosti zadoščata ime in priimek voznika ter lokacijski podatki vozila, ki prevažata naftne derivate).

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje plugom za sneg

Ključne točke:

- Občina od izvajalcev (prijaviteljev na objavljeni javni razpis) za izvajanje zimske službe zahteva, da svoja vozila opremijo z GPS napravami za sledenje in naročniku omogočijo dostop do podatkov.
- Podatki sledenja vozil naj bi bili osnova za pripravo dokumentacije izvedenih del in obračun storitev.
- V kolikor izvajalec nima lastnega GPS sledenja ga zagotovi naročnik, izvajalec pa se strinja z uporabo in namestitvijo v vsa vozila.
- Iz razpisnih pogojev ni razvidno, kako (konkretno) naj bi bili s pomočjo uporabe doseženi zasledovani cilji in ali je bila opravljena presoja, ali bi lahko z milejšimi ukrepi dosegli zasledovane cilje.

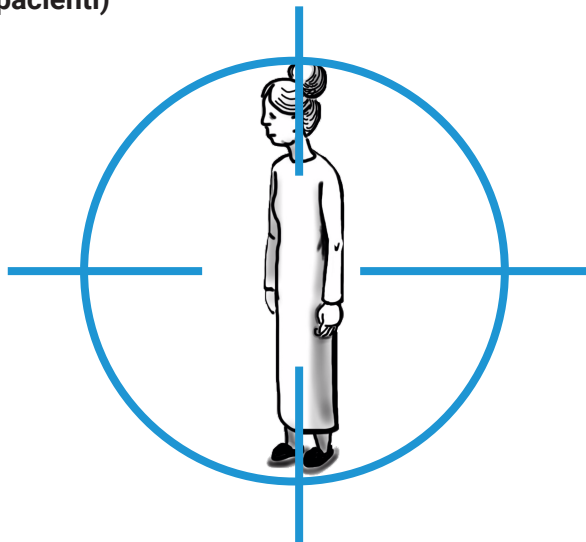
Sorazmernost:

V konkretnem primeru občina ni uspela izkazati, da na druge načine, ki ne vključujejo nadzora nad osebami (vozniki snežnih plugov), ni mogoče zadovoljivo doseči zasledovanih ciljev, tj. pripravo dokumentacije izvedenih del in obračun storitev. Katere ceste in v kakšni dolžini mora splužiti posamezen pogodbeni partner je znano, prav tako GPS podatki niso potrebni za izmero spluženih površin. Da storitev ni bila opravljena pravočasno lahko jasno pokažejo pritožbe občanov in za to ni potreben nadzor lokacij voznikov plugov. Zgolj navedba večje ekonomičnosti ne more zadostovati za utemeljenost uporabe sledilnih tehnologij. IP dopušča možnost, da bi bila uporaba GPS naprav sorazmerna, vendar bi morala biti nujnost, primernost in učinkovitost teh naprav za doseganje zastavljenih ciljev in ob odsotnosti razpoložljivih milejših ukrepov jasno izkazana. Argument „ekonomičnosti“ ne sme biti edini pomemben argument v oceni sorazmernosti, sicer bi lahko bili s takim argumentom ob čedalje večji cenovni dostopnosti GPS naprav lahko soočeni z nesorazmernimi uporabami sledilnih tehnologij na različnih področjih.

Zakonitost:

Pogoji za oceno sorazmernosti niso izpolnjeni, zato ni mogoče obravnavati zakonitosti. Uporaba GPS naprave v takšnih okoliščinah ni dopustna. Občina bi morala najprej izkazati in utemeljiti nujnost uporabe tovrstnih naprav.

3.3 Sledenje oskrbovanim osebam (starejši, pacienti)

Primer: Uporaba GPS naprave v domu za starejše osebe

Ključne točke:

- Dom za starejše občane razmišlja o uvedbi GPS sprejemnikov za oskrbo starejših oseb, ki so dementne.
- Sprejemniki naj bi bili v pomoč osebju, da bi lažje in hitreje locirali takšne oskrbovance, če bi se ti preveč oddaljili od doma ali izgubili in bili tako v nevarnosti.
- Dom za starejše v skladu z določbami 50. člena Zakona o socialnem varstvu (Ur. l. RS, št. 54/92 s spremembami in dopolnitvami, ZSV) opravlja institucionalno varstvo starejših in sodi v javni sektor (če gre za javni zavod).

Sorazmernost:

- Preučiti bi bilo treba, ali je mogoče z drugimi ukrepi doseči cilj (iskanje dementnega oskrbovanca, ki se je oddaljil od doma oziroma izgubil);
- Preučiti bi bilo potrebno tudi, ali gre za učinkovit ukrep, glede na zastavljeni cilj; Ukrep je namreč lahko učinkovit šele ko do neželjenega dogodka že pride tj. se oskrbovanec že izgubi, medtem ko je za preprečevanje takih dogodkov neučinkovit in bi bilo v ta namen potrebno sprejeti in izvesti druge, preventivne ukrepe;
- Storitve varovanja starostnika s pomočjo GPS naprav v smislu, da ima ta možnost sprožiti alarm, kadar se mu kaj zgodi izven samega doma, in domu hkrati omogoča hitrejše ukrepanje zaradi neproblematične določitve lokacije, bi lahko omogočila bolj varno življenje varovancem in bi bila v določenih primerih tudi v njihovo korist. Vendar pa je treba upoštevati, da gre pri obdelavi podatkov o lokaciji posameznika oz. nadzorovanju njegovega gibanja za hud poseg v zasebnost. Zato bi morali biti takšni posegi vnaprej predvideni in pogoji zanje natančno opredeljeni z zakonom. Najprimerjeje bi bilo, če bi bilo tehtanje sorazmernosti pisno izvedeno in dokumentirano že v zakonodajnem postopku (kot del zakonodajne ocene učinka na varstvo osebnih podatkov), ker bi se na ta način upravljavci (npr. domovi za starejše) lažje orientirali pri uvedbi tovrstnih ukrepov. Upravljavci

pa morajo pri izvajanju sledenja z GPS napravami vselej upoštevati tudi, da smejo tako zbrane podatke uporabljati samo za dopustne namene - torej tiste, ki jih predpisuje zakon oziroma tiste, za katere razpolagajo z ustrezno pravno podlago.

Zakonitost:

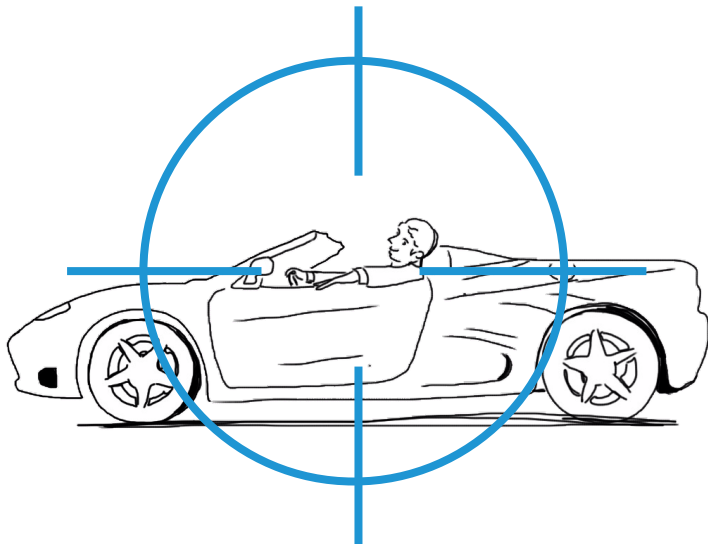
Pravno podlago bi v konkretnem primeru lahko predstavljal ZSV, ki vsebuje določbe o zbiranju in drugih načinih obdelave osebnih podatkov v X. poglavju. Vendar pa ZSV ne določa, da bi se v javnem sektorju lahko zbirali podatki o lokaciji posameznikov v določenem trenutku. Ureditev sledilnih naprav lahko zasledimo v Pravilniku o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za izvajanje nalog na področju duševnega zdravlja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopku njihove verifikacije (Uradni list RS, št. 97/2009). 6. člen pravilnika dovoljuje videonadzor in sledilne naprave, ampak zgolj znotraj t.i. varovanih oddelkov, za katere morajo domovi za starejše občane po 11. členu pridobiti verifikacijo ministrstva, pri čemer je treba upoštevati, da GPS tehnologija v zaprtih prostorih ne bo delovala in gre v takšnih primerih za drugačne sledilne naprave (npr. RFID oznake). IP zato meni, da domovi za starejše občane v veljavni zakonodaji nimajo pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov o trenutnih lokacijah posameznih varovancev izven varovanih prostorov.

Glede uporabe pravne podlage privolitve (točka 6.1(a) Splošne uredbe) opozarjamo, da mora biti privolitev prostovoljna in neizsiljena ali pogojevana, upoštevati pa je treba tudi, da privolitev ne bi smela biti veljavna pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov v posebnem primeru, **ko obstaja očitno neravnotežje med posameznikom, na katerega se nanašajo osebni podatki, in upravljavcem, zlasti kadar je upravljavec javni organ** in je zato malo verjetno, da je bila privolitev dana prostovoljno v vseh okoliščinah te specifične situacije (uvodna določba 43 Splošne uredbe). Omenjeno opozorilo je relevantno tudi v konkretnem primeru.

Ob odsotnosti zakonodaje bi bila potrebna skrbna presoja, ali je možna pravna podlaga v točki 1(d) člena 6 Splošne uredbe, po katerem je obdelava lahko zakonita, če je potrebna za zaščito življenjskih interesov posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali druge fizične osebe.

IP meni, da bi v konkretnem primeru **upravljavec moral (obvezno) izvesti predhodno oceno učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov**, nanjo pa lahko po postopku predhodnega posvetovanja iz člena 36 Splošne uredbe pridobi mnenje IP.

3.4 Sledenje kupcem

Primer: Uporaba GPS naprave za sledenje uporabe ekskluzivnih vozil

Ključne točke:

- Prodajalec ekskluzivnih vozil bi zaradi lažjega dokazovanja nepravilnega ravnanja s strani kupca v garancijskem roku uporabil GPS sledilno napravo, da bi lahko zavrnil neutemeljene reklamacije;
- Kupci naj bi pogosto grajali previsoko porabo in druge nepravilnosti (niso specificirane);
- Zaradi visoke cene posebej individualiziranih vozil ima prodajalec lahko visoke stroške zaradi izterjave napačnih računov, vozilo težko proda, obenem pa vozilo hitreje izgublja na vrednosti.
- Kupec bi poleg pogodbe podpisal izjavo o seznanjenosti z GPS napravo za sledenje, podatki naj bi bili uničeni po preteku garancijske dobe.

Sorazmernost:

- Pomanjkljive informacije o temu, kako bi podatki, pridobljeni z GPS napravo dejansko pripomogli k učinkovitosti dokazovanja v sodnem postopku.
- Pomanjkljive informacije o temu, ali oziroma zakaj obstoječa diagnostika v vozilu ne zadostuje za ustrezno reševanje reklamacij.
- Ni mogoče oceniti, ali je poseg nujen, primeren in sorazmeren s posegom v pravico do varstva osebnih podatkov.

Zakonitost:

Pogoji za oceno sorazmernosti niso izpolnjeni, zato ni mogoče obravnavati zakonitosti.

3.5 Sledenje poštnim pošiljkam

Primer: Uporaba naprave za sledenje poštnih pošiljk

Ključne točke:

- Globalno znana družba za dostavo pošiljk nudi posebno storitev, pri kateri se lahko pošiljatelj odloči, da bo v pošiljko dodal prenosno sledilno elektronsko napravo, ki lahko spremlja podatke o temperaturi, vlažnosti, tlaku, lokaciji pošiljke, izpostavljenosti pošiljke svetlobi, ali je bila pošiljka odprta ipd. Pošiljke naj bi deloma prenašali uslužbenci te družbe. Dostavni družbi napravo in storitev obdelave podatkov omogoča pogodbeni obdelovalec, ki nudi tovrstno opremo in storitev.
- Omenjena dostavna družba ne bo imela dostopa do podatkov o lokacijah pošiljk, ki jih beleži sledilna naprava, po drugi strani pa družba, ki upravlja s strežnikom, na katerem se obdelujejo podatki iz sledilnih naprav, ne bi imela podatkov o uslužbencih dostavne službe.

Sorazmernost:

- Uporaba le pri pošiljkah večje vrednosti (pri manjših oz. pri pošiljkah manjše vrednosti bi že sama teža naprave nesorazmerno povečala stroške pošiljanja, prav tako pa za manj vredne pošiljke ni smiselno zbiranje vseh podatkov, ki jih je zmožna zbrati takšna naprava).
- Podatki o lokacijah uslužbencev dostavne službe ne bodo dostopni sami dostavni družbi, temveč zgolj ponudniku storitve in pošiljatelju.

Da bi bila uporaba GPS sistema v konkretnem primeru zakonita, bi morali biti izpolnjeni naslednji pogoji:

Gre za obdelavo osebnih podatkov, ločevanje podatkov med različne subjekte ne izničuje tega dejstva.⁴

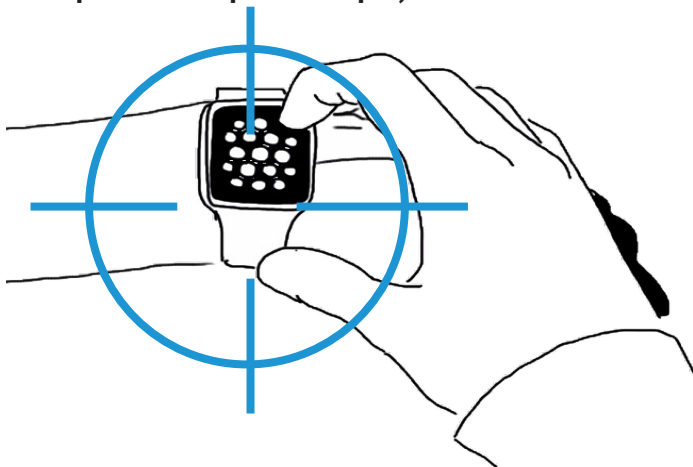
⁴ V Mnenju Delovne skupine iz člena 29 (Mnenje o konceptu osebnih podatkov št. 4/2007, dostopno na http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp136_en.pdf), ki ga je sprejel tudi Evropski odbor za varstvo podatkov (EDPB) je pojasnjeno, da je evropski zakonodajalec želel oblikovati širok pojem „osebnih podatkov“ in ga ohranjati skozi celoten zakonodajni postopek. Med bistvene poudarke mnenja sodi tudi ugotovitev, da morajo upravljavci na določljivost posameznika »gledati široko«, t.j. upoštevati ne le lastne zmožljivosti, informacije, znanja in sredstva, temveč tudi zmožnosti drugih subjektov

- Ključen kriterij za to, ali gre za osebne podatke, je presoja, ali se podatki nanašajo na določenega ali določljivega posameznika, pri čemer se ne gleda samo s stališča sposobnosti, znanja in informacije enega subjekta, temveč na splošno. **Ločitev podatkov v smislu da en subjekt npr. pozna podatke zgolj o lokacijah oseb, drugi subjekt pa identitete oseb (ne pa podatkov o njihovi lokacijah) ne izničuje dejstva, da gre še vedno za obdelavo osebnih podatkov.** Gre zgolj za varovalko, ki zmanjšuje obseg obdelave osebnih podatkov in s tem tudi tveganja za zlorabe, ne pa za »razosebljenje« osebnih podatkov.
- Privolitev kot pravna podlaga je v delovnopравниh razmerjih, kamor sodi tudi vprašanje uporabe sledilnih naprav pri zaposlenih, zelo problematična zaradi neravnovesja moči med delodajalcem in zaposlenimi (uvodna določba 43 Splošne uredbe).
- Najprimernejša pravna podlaga za uporabo omenjene naprave v konkretnem primeru bi lahko bila ustrezno argumentirana presoja po 6.1(f) Splošne uredbe (pravna podlaga prevladujočih zakonitih interesov).
- Dostavna družba mora dokumentirati razloge in okoliščine za uporabo te pravne podlage:
 - opredelitev in utemeljitev zakonitih interesov upravljavca,
 - poštena in objektivna presoja vplivov na posameznika,
 - opis uporabljenih varovalk in ukrepov za zmanjšanje vplivov na posameznika (kot je npr. ukrep ločevanja dostopa do podatkov).
- Priporočene varovalke:
 - **uslužbenca dostavne službe**, ki bodo prenašali pošiljke s prenosnimi sledilnimi napravi je treba **vnajprej obvestiti**, katere pošiljke so opremljene s sledilnimi napravami ter kako te naprave delujejo (predvsem z dejstvom, kateri podatki se beležijo ter komu so oziroma niso ti podatki na voljo);
 - dostavna družba mora s ponudnikom elektronske sledilne naprave skleniti **pogodbo o pogodbeni obdelavi osebnih podatkov** skladno z določbami člena 28 Splošne uredbe;
 - priporočamo, da je uslužbencem jasno predstavljeno ter v pogodbi izrecno navedeno, da dostavna služba nima dostopa do podatkov o lokacijah prenosne naprave ter da ponudnik storitve ne bo imel dostopa do podatkov o uslužbencih dostavne družbe.

IP opozarja še na to, da je treba ločenost podatkov tudi dejansko zagotoviti. Tudi v praksi je torej dejansko treba onemogočiti, da bi delodajalec kljub drugačnemu pogodbenemu dogovoru imel možnost nadzora zaposlenih (npr. prek portala z vnosom evidenčne številke pošiljke, kot to lahko stori pošiljatelj).

in obstoj drugih podatkov, ki se oz. je pričakovati, da bi se lahko uporabili, da določijo ali omogočijo določljivost posameznika, na katerega se podatek nanaša.

3.6 Nudjenje lokacijskih storitev (športne ure, pametne mobilne naprave z GPS senzorji, pametne zapestnice ipd.)

Primer: Naprave in spletni portali za spremljanje športnih aktivnosti

Ključne točke:

- Podjetje prodaja športne ure in pametne zapestnice, ki kupcu omogočajo zbiranje, prikaz in obdelavo podatkov o opravljenih športnih aktivnostih (vrsta aktivnosti, lokacija, čas in datum aktivnosti, opravljene relacije, srčni utrip, porabljene kalorije ipd.).
- Podjetje kupcu omogoča prenos podatkov iz naprave v spletno okolje, kjer lahko kupec zajete podatke grafično prikaže, obdeluje, deli z drugimi in izvaža v druge aplikacije.

Bistvena opozorila:

- S tem, ko podjetje nudi kupcu okolje za obdelavo osebnih podatkov in zajete osebne podatke hrani in obdeluje na svojih strežnikih, postane upravljavec osebnih podatkov in z njegove strani ni več podana izjema izključne osebne uporabe, uporabe za družinsko življenje ali za druge domače potrebe.
- Pred prenosom osebnih podatkov na strežnike podjetja mora ta od posameznika pridobiti informirano in aktivno podano privolitev, kar pomeni, da mora posamezniku predstaviti, komu posameznik zaupa osebne podatke, kateri posameznikovi podatki bodo obdelovani, za kakšne namene ter ali, komu in pod kakšnimi pogoji bodo posredovani⁵.
- Podatke mora med časom hrambe na svojih strežnikih ustrezno zaščititi ter upoštevati vsa ostala načela varstva osebnih podatkov ter določbe Splošne uredbe, posebej je treba upoštevati določbe glede morebitnega prenosa in hrambe osebnih podatkov v tretjih državah. Glej tudi druge smernice IP (<https://www.ip-rs.si/publikacije/prirocniki-in-smernice/>):
 - [Smernice Informacijskega pooblaščenca za oblikovanje izjave o varstvu osebnih podatkov na spletnih straneh,](#)
 - [smernice o prenosu osebnih podatkov v tretje države,](#)
 - [smernice o računalništvu v oblaku.](#)

⁵ Ali bodo npr. podatki uporabljeni za namene neposrednega trženja s strani prodajalca naprave, ali bodo posredovani tudi drugim oglaševalcem ipd.

3.7 Trženje in prodaja GPS naprav

Primer: Trženje GPS naprav za sledenje objektom in ljudem

Ključne točke:

Podjetje trži proizvode, s katerimi je mogoče slediti objektom pa tudi ljudem. Produkt zajema kombinacijo GPS naprave in programske opreme, s katero se podatki, zbrani z GPS napravo, nadalje obdelujejo (pregledujejo) in so dostopni prek spletne aplikacije.

- Podjetje je v dvomih:
 - katere informacije o produktu je dolžno posredovati kupcem,
 - kakšne so omejitve uporabe njihovih produktov,
 - ali so lahko odgovorni za morebitne kršitve zakonodaje o varstvu osebnih podatkov.

Bistvena opozorila:

- Ponujanje GPS naprave in pripadajoče programske opreme samo po sebi še ne pomeni nedovoljenega posega v posameznikovo zasebnost. Obveznost *uporabnika* te naprave je, da jo uporablja skladno s pravnim redom.
- V kolikor se GPS naprava uporablja za osebno rabo oziroma družinsko življenje, se Splošna uredba ne uporablja. To ne pomeni, da posameznik sploh nima varstva, le po Splošni uredbi ga nima. Na voljo mu je civilno varstvo, ki se uveljavlja v ustreznih postopkih pred sodiščem.
- V kolikor se GPS naprava uporablja izven osebne uporabe oziroma družinskega življenja, se uporabijo določbe Splošne uredbe, s tem pa je podana pristojnost IP za nadzor nad zakonitostjo obdelave osebnih – lokacijskih podatkov, ki nastanejo z uporabo obravnavane naprave.
- Če se bodo osebni podatki hranili ali obdelovali na strežnikih prodajalca naprave v imenu in za račun njegovih strank (pravnih oseb⁶), mora prodajalec kot ponudnik storitve stranke opozoriti, da morata s kupcem skleniti pogodbo o pogodbeni obdelavi osebnih podatkov. Kot pogodbeni obdelovalec osebnih podatkov je namreč tudi prodajalec v tem primeru dolžan zagotoviti ustrezno zavarovanje podatkov, podatkov pa brez posebne pravne podlage ne sme uporabljati za lastne namene.

⁶ Če gre za uporabnike fizične osebe si oglejte prejšnji primer.

ZAKLJUČEK

Kot smo poskušali prikazati v smernicah, je vprašanje zakonitosti uporabe GPS naprav v veliki meri povezano s predhodno oceno sorazmernosti uporabe GPS naprav. Za ustrezno oceno sorazmernosti pa je treba zagotoviti dovolj informacij, da se lahko ugotovi, ali je uporaba naprave v določenem primeru primerna, ali bo učinkovita za doseganje zasledovanih ciljev in kakšen poseg v zasebnost predstavlja uporaba naprave. Vedno je treba preveriti tudi, ali obstajajo druge metode in načini, ki ne terjajo obdelave lokacijskih podatkov ali terjajo njihovo obdelavo v manjši meri. Pri testih sorazmernosti so pomembne tudi varovalke, s katerimi lahko zmanjšamo ali celo izničimo poseg v informacijsko zasebnost posameznikov; transparentnost in vnaprejšnja obveščenost imata prav tako pomembno vlogo – posamezniki imamo pravico vedeti, kdo, kaj in zakaj zbira o nas ter kakšne so naše pravice. Podobno kot pri uporabi ostalih tehnologij pa moramo najprej ugotoviti, s kakšnim problemom se soočamo in ali ga bo preučevana tehnologija res lahko rešila.